

Memòria d'excavació: Plaça del Pallol 12/Carrer d'en Comte 2B (Tarragona, Tarragonès)

Imma Teixell, Josep Anton Remolà

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/legalcode.ca>.

SUMARI

1. Introducció	1
2. Situació i entorn	2
3. Antecedents	3
4. Metodologia i plantejament	6
5. Descripció de la intervenció	7
6. Interpretació	10
7. Bibliografia	12
Fitxes de registre estratigràfic	14
Annex planimètric	24

I. INTRODUCCIÓ

Aquesta Memòria fa referència als treballs de documentació arqueològica desenvolupats en l'immoble corresponent a la plaça del Pallol 12/carrer d'En Comte¹ 2B, situat en el quadrant oest de la Part Alta de Tarragona (Tarragonès):

- Excavacions arqueològiques d'urgència a la Plaça del Pallol, 12-C/ del Comte, 4 (Tarragona, Tarragonès) del 12 al 16 de maig de 1997, sota la direcció tècnica de la senyora Imma Teixell i Navarro (CODEX-ARQUEOLOGIA I PATRIMONI), segons resolució de la Direcció General del Patrimoni Cultural amb data 12 de maig de 1997.

La intervenció arqueològica va venir motivada per l'execució dels treballs de construcció d'un edifici unifamiliar promogut per la propietat (Sr. Colet) i dirigits per l'arquitecte Xavier Climent.

¹ Existeix una certa confusió en el nom d'aquest carrer (en els documents del segle XVI i XVII es fa referència al carrer den Compte) (PALMA 1956 i 1958).

II. SITUACIÓ I ENTORN

El carrer d'En Comte, perpendicular al carrer dels cavallers i paral·lel al carrer Major, va rebre anteriorment els noms de carrer d'En Icart (o d'En Scart²) (segles XIII-XVI) i carrer dels Ortolans (segle XVI)³. El nom actual el va rebre, probablement, de Francesc Comte, hortolà, qui habità el carrer a finals del segle XV. Abans, el carrer era conegut amb el nom d'*Ortolans*, una indicació manifesta del caràcter agrícola dels residents. Una funció evidenciada pels nombrosos cups i estructures subterrànies construïdes en el subsòl dels immobles existents. El carrer ja és citat en el *Llibre dels Censals* (1409), com carrer den Scart, i en la *Passada del Mur* (1428), amb el nom de carrer den Icart. En els *Fogatges* (1497 i 1515) es fa referència a ell com carrer den Icart Moliner.

La primera referència a la plaça del Pallol correspon a l'any 1321, quan es esmentada, amb el nom de pla de Sant Feliu, en la descripció, feta en el segle XVIII, de l'itinerari de la rebuda del braç de Santa Tecla (PALMA 1958: 29). Fins al segle XV, la plaça va rebre el nom del Pla o Pla de Sant Miquel; durant la primera meitat del segle XVI es coneguda amb el nom de plaça de Sant Feliu, nom que es mantindrà fins al segle XVIII; a partir de la segona meitat del segle XVI reb el nom de plaça dels Pallols o del Pallol que s'ha mantingut fins a l'actualitat (PALMA 1956: 88-92). Una denominació relacionada amb la instal·lació del Pallol (dipòsit d'emmagatzematge del gra municipal) o Botiga del Biat i el Pes de la Farina

Els números 12 de la plaça del Pallol i 2B del carrer d'En Comte estaven ocupats per un edifici de planta rectangular d'entre 4,5 i 5 metres de façana, respectivament, i 90 m². En el moment d'iniciar-se la nostra intervenció, tota l'estructura interna havia estat enderrocada, mantenint-se dempeus, únicament, els corresponents murs de façana. Aproximadament a la meitat del solar es constata un canvi de nivell entre la part de l'immoble afaçanada a la plaça del Pallol (60,70 msnm) i la que s'obria al carrer d'En Comte (58,65 msnm). Pràcticament tot el subsòl del solar estava ocupat per cups i una fossa sèptica. La superfície total aproximada és d'uns 700 m² i les coordenades UTM són 31T-CF-353625553520.

² Redacció defectuosa del nom Icart?

³ Informació extreta de PALMA 1956: 92-94, on es pot trobar una documentació més extensa.

III. ANTECEDENTS

L'existència d'un gran recinte monumental d'època romana ja va ser observada per Lluís Pons d'Icart (1572). Ja en el segle XIX, l'autor que amb més interès va incidir en la problemàtica va ser B. Hernández Sanahuja. De la bibliografia contemporània són de destacar els treballs del TED'A (1989a i b), la publicació monogràfica de les excavacions realitzades en l'Antiga Audiència (DUPRÉ/CARRETÉ 1993), els treballs de T. Hauschild i el recull d'articles fet per la URV sobre els monuments provincials de Tàrraco (1993). En la zona més immediata s'han realitzat diverses intervencions arqueològiques que han permès definir els trets fonamentals de la seqüència urbanística i crono-estratigràfica d'aquest sector de la ciutat. Les més significatives han estat⁴:

- **Antiga Audiència**, excavació en extensió realitzada l'any 1986 sota la direcció de X. Dupré i J. M. Carreté (DUPRÉ/CARRETÉ 1993). Anteriorment (1975/76), P.M. Berges va dirigir el buidatge de la Torre de l'Audiència. Tant l'anomenada torre com l'edifici de l'Audiència s'alcen sobre les restes d'un edifici romà situat en l'extrem sud-oest de la plaça de representació. Un edifici que, com el seu corresponent de l'angle sud-oriental (Pretori o Castell del Rei), permetia comunicar la part superior del circ amb els diferents nivells de la plaça. Tot i que la construcció d'aquest gran edifici va comportar la pràctica eliminació de les evidències d'ocupació anterior, es van poder identificar un nivell de regularització datat a partir de la segona meitat del segle II aC, una cisterna molt malmesa i diversos paviments datats en els primers decennis de l'era. La seqüència posterior de l'edifici, molt malmesa pel desafortunat buidatge dels anys 1975/76, hauria estat fonamental pel coneixement de la fase tardo-antiga i alt-medieval de la ciutat⁵. Sabem, però, que a partir d'un moment indeterminat de mitjan segle V dC, l'edifici és sotmés a una important depredació que culmina amb la formació un potent abocador de deixalles que cobria, almenys, els trams inferiors de les escales.
- **Plaça del Pallol**. En la mateixa plaça del Pallol, davant de l'edifici de l'Audiència, s'havia documentat anteriorment (1955) un mur de 3,20 metres d'amplada "... que formaba una de las paredes muy reforzada de un gran depósito de agua, de época romana, de ángulos interiores redondeados, y cuya profundidad se encuentra en la actualidad a 4,40 m. del

⁴ Per més informació ens remetem a les corresponents publicacions.

⁵ A partir del treball de X. Aquilué (1992) ha estat possible integrar parcialment la seqüència d'aquesta primera excavació amb els resultats obtinguts per Dupré/Carreté a l'Antiga Audiència.

nivel de la calle. Las paredes interiores están terminadas con el acostumbrado revoque formado por cal y ladrillo machacado. La parte interior del depósito es la que da hacia la Audiencia." (SÁNCHEZ 1956: 87-88). Aquest mateix dipòsit, situat sota el criptopòrtic, va ser identificat, també, en l'excavació de l'Antiga Audiència (DUPRÉ/CARRETÉ 1993).

- **Plaça del Pallol.** L'any 1973, P.M. Berges va realitzar una excavació sota la porta d'accés a l'antiga plaça de representació del *Concilium Provinciae Hispaniae Citerioris*, situada a l'actual plaça del Pallol. Aquest accés comunicava l'àmbit delimitat pel mur de tancament occidental del criptopòrtic i la muralla tardo-republicana amb l'interior del criptopòrtic que discorria per darrera del mur de tancament del pòrtic del gran recinte públic. La única documentació contemporània als treballs d'excavació són les referències que acompanyaven el material arqueològic conservat al MNAT. Segons X. Aquilué (1992), en aquesta intervenció es va documentar el terraplenament constructiu de la plaça de representació associat a la porta i, possiblement, a una canalització relacionada amb el sistema d'evacuació d'aigües. Aquest farciment era cobert per distints nivells d'amortització que colgaven, també, l'interior de la canalització. La cronologia, amb les incerteses derivades de la manca de rigor científic de la intervenció, podria situarse entre els segles VI i VII.
- **Pati de la Casa Castellarnau.** Excavació duta a terme l'any 1992 sota la direcció de A. Vilaseca i J. Diloli (LAUT 1992). Els excavadors van poder documentar un mur romà de característiques anàlogues⁶ a les identificades per nosaltres en la paret de fons del número 14 del carrer d'En Comte. Tot i que es tracta de murs constructivament i tècnica idèntics, el de la Casa Castellarnau es presenta desplaçat uns tres metres cap a l'interior de la plaça, en relació a l'alineació detectada per nosaltres. No existeixen dubtes raonables de la funció d'aquest mur: límit del *podium* sobre el qual s'alça el porticat d'aquesta banda de la plaça de representació. A parer seu, però, només les filades de carreus horitzontals que conformen la base d'aquest mur correspondrien al projecte d'època alt-imperial. El parament de carreus verticals que es recolza sobre l'anterior seria una remodelació de l'espai d'època baix-imperial (incloent l'antiguitat tardana). Dins d'aquesta mateixa fase tardana s'inclou un

⁶ L'any 1921, "... amb motiu d'ésser oberta en canal l'entranya del carrer de Cavallers [...] aparegué, ben prop de la plaça del Pallol, un mur romà transversal i paral·lel al mur de la part occidental del nostre Fòrum." (Troballes 1921). L'any 1982 va aparèixer, davant de la Casa Castellarnau, un mur bastit amb carreus i de cronologia indeterminada, potser el mateix que és citat en 1921 (TED'A 1989: nota 152). Segons la seva excavadora (M. Adserias), aquest mur no era transversal i, per tant, difícilment pot ser el mateix que el localitzat l'any 1921. Es tractaria, més versemblantment, d'un dels murs que a partir d'època tardo-antiga s'adossen perpendicularment al mur del podium del porticat de la plaça.

mur de carreus adossat perpendicularment a la línia del mur del podi i sobre el qual s'erigirà un mur de morter i pedres heteromètriques que identifiquen amb el Mur Vell del segle XII. La seqüència estratigràfica estava formada per diversos nivells de pavimentació d'època medieval i moderna cobrint evidències d'època visigòtica associades als elements estructurals adscrits a aquest període.

- **Carrer d'En Comte 12-14.** Excavació duta a terme entre els anys 1996 i 1997 sota la direcció de CODEX-ARQUEOLOGIA I PATRIMONI⁷. A més de documentar el mur corresponent al podi de la plaça de representació, va ser possible identificar el procés de reocupació d'aquest espai des d'època tardo-antiga. De forma preliminar, podem assenyalar que s'observen evidències (murs perpendiculars al *podium* i nivells de sòl) d'època tardo-antiga/alto-medieval, del segle XVII (construcció de l'actual immoble) i d'època contemporània (primera meitat/mitjan segle XX).

⁷ Informe dels treballs arqueològics realitzats als números 12-14 del carrer del Comte de Tarragona (Tarragonès), lliurat al Servei Territorial d'Arqueologia de Tarragona amb data 08/01/97 (nòm. registre: K007E-39). Informe dels treballs arqueològics realitzats C/ Comte 12-14 (Tarragona), lliurat al Servei Territorial d'Arqueologia de Tarragona amb data 29/05/97.

IV. METODOLOGIA I PLANTEJAMENT

El mètode de registre s'ha basat en l'ús de Fitxes d'Unitats Estratigràfiques de tradició anglosaxona, realitzant-se la documentació fotogràfica i planimètrica pertinent. Donades les característiques de la intervenció (documentació arqueològica i control dels treballs, amb posterioritat a la data assenyalada en la corresponent autorització de la DGPC), no es va recuperar material arqueològic. Les referències topogràfiques sobre el nivell del mar a Alacant han estat preses a partir de l'acotació expressada en el *Pla Especial del Centre Històric "Part Alta"* (aprovat per l'Ajuntament de Tarragona l'any 1983). Concretament, a partir del valor 61,01 msnm situat davant de l'antic Beateri de Sant Domènec (verificada en relació al punt 60 msnm indicat en l'angle de l'Antiga Audiència)⁸. A partir d'aquesta base, la cota del carrer d'En Comte és de 59,75 metres i de 58,65 a l'interior de l'immoble excavat.

⁸ Previa consulta amb el Servei d'Arqueologia. És la mateixa base utilitzada per J. Costa per fer una restitució aproximativa de la cara interna del mur de tancament d'aquesta banda del porticat (COSTA 1993).

V. DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

Quan es va iniciar la nostra intervenció, l'estructura interior de l'immoble ja havia estat enderrocada i s'havia realitzat l'excavació mecànica d'un forat al peu del mur UE 104, per tal de comprovar la solidesa de la seva fonamentació. Un cop realitzada la neteja dels perfils es van individualitzar dos potents nivells de farciment (UE 126 i 106) que cobria una prima capa de coloració grogenca (UE 107), formada per pedra del Médol esmicolada, estesa directament sobre el nivell de margues geològiques (UE 108). A l'inici de la intervenció ja es va poder apreciar que el subsòl tant de la part a cota del carrer d'En Comte (paviment: UE 101) com la que es trobava a nivell de la plaça del Pallol (paviment: UE 102) era ocupat per diversos cups.

La segona actuació va consistir en el seguiment de diverses cates de comprovació de la resistència del subsòl al peu dels murs perimetrals del solar, en l'extrem més proper al carrer d'En Comte. La presència, en aquest sector, de diversos cups en superfície va interrompre els treballs d'excavació sense realitzar-se cap rebaix en profunditat.

Dins de la tercera actuació incloem tant el seguiment de l'enderroc del mur (UE 121) que condemnava l'obertura de l'arc UE 103, situat en el punt de canvi de cota del solar, com del rebaix de les terres que farcién el cup d'època moderna-contemporània (UE 122) que ocupava el subsòl de l'extrem del solar a nivell de la plaça del Pallol.

Un cop desmuntat l'esmentat cup, fins a la cota desitjada en el projecte de construcció, va quedar visible la fonamentació del mur de façana que dona a la plaça del Pallol (UE 112) i una fossa sèptica contemporània (UE 126) que se li adossava. Un cop extreta la fossa sèptica, es va poder comprovar l'existència d'una possible conducció d'època antiga, sota la fonamentació del mur de façana i en els angles que formava amb els perimetrals (UE 110 i 111). Després d'una acurada neteja dels paraments, es va poder comprovar que realment es tractava d'una canalització (UE 113-114) d'*opus caementicium*⁹, amb una alçada màxima conservada de 0,95 metres, interiorment revestida per una capa de morter hidràulic (UE 115-117) i amb la característica mitja canya en el punt d'unió de les parets laterals amb el paviment (UE 116-118). L'orientació coincidia, aproximadament, amb la que té l'actual façana UE 112.

⁹ Feta tallant a sac un nivell de terra que actuacions posteriors (mur de façana UE 112, cup UE 122 i fossa sèptica UE 126) havien fet desaparèixer en aquest punt.

L'estat de conservació era deplorable. La façana actual recolzava sobre un dels murs de la canalització (només visible en la meitat més propera al número 10 de la plaça del Pallol, ja que la construcció de la fossa sèptica havia destruït l'altre extrem). La base i l'altre mur havien estat seccionats longitudinalment. Enserides en la fonamentació dels murs perimetrals s'observava les seccions transversals de la canalització. La canalització recolzava sobre un farciment de pedres irregulars, d'escassa consistència, amb una cara regularitzada (amb morter) coincidint amb la vertical de la part conservada de la canalització i formant el mur de fons del cup UE 122. Això indica que, si més no la regularització del parament, es va realitzar amb posterioritat al seccionament de la conducció i a l'eliminació del farciment de terra a partir del qual s'havia construït la canalització (arran de la construcció del cup abans esmentat).

La darrera actuació va consistir en una acurada documentació fotogràfica i planimètrica de les restes identificades.

Llistat d'UE:

- 101: Paviment actual de la part del solar afaçanada al carrer d'En Comte.
- 102: Paviment actual de la part del solar afaçanada a la plaça del Pallol.
- 103: Arc
- 104: Mur associat a l'arc UE 103.
- 105: Fonamentació de l'arc UE 103.
- 106: Farciment.
- 107: Nivell constructiu de la plaça de representació.
- 108: Nivell geològic.
- 109: Mur de façana del carrer d'En Comte.
- 110: Mur mitjaner.
- 111: Mur mitjaner.
- 112: Mur de façana de la plaça del Pallol.
- 113=114: Canalització.
- 115=117: Revestiment intern de la canalització UE 113=114.
- 116=118: Paviment de la canalització UE 113=114.
- 119: Farciment UE 120.
- 120: Retall de la canalització UE 113=114.
- 121: Mur que condemnava l'arc 103, formant un dels límits del cup UE 122.

122: Cup.

123: Arc.

124: Farciment de pedres amb parament revestit que forma el mur de fons del cup UE 120.

125: Nivell de farciment.

126: Fossa sèptica.

VI. INTERPRETACIÓ

D'aquesta breu intervenció es poden extreure una sèrie de dades molt puntuals, però extremadament interessants pel coneixement d'aquest extrem de la plaça de representació construïda a finals del segle I dC:

- Cota del nivell geològic (margues, UE 108): 57,03 msnm.
- Cota superior conservada del nivell constructiu de la plaça (UE 107): 57,15 msnm.
- Cota superior conservada de la canalització: 60,92 msnm.
- Cota de la base interna de la canalització: 60,38 msnm.

El traçat de la canalització coincideix, aproximadament, amb la cara interna de la línia que seguiria el mur del podi (a partir de les dades obtingudes en els números 12-14 del carrer del Comte), que, cas de ser-hi, no no va poder ser documentat ja que aquesta zona no era afectada pel projecte de reforma de l'edifici. En relació a aquesta canalització hem de fer notar tres elements relacionats amb l'aigua que, de forma puntual, s'han identificat en aquesta zona (v. Antecedents). Per una banda, el gran dipòsit que s'estenia per sota de la plaça del Pallol i de l'edifici de l'Antiga Audiència. En segon lloc, el tram d'aqüeducte que es conserva adossat a la cara externa del basament ciclopi de la muralla tardorepublicana i, finalment, la possible existència d'un canal de recollida de les aigües del pòrtic que s'alçava sobre el podi¹⁰.

"Y por todo el circuito de este palacio [així anomenava Pons d'Icart almenys una part de la plaça de representació] passava un aquaduto, y otro delante de la puerta de mi casa [Segons SALVAT 1959, la casa dels Pons estava al carrer d'En Riudecols] de donde he sacado yo unas piedras muy grandes debaxo de tierra, y por la una parte de ellas y por la otra passava el agua discurriendo por todo el palacio"

(PONS D'ICART 1572: 165)

¹⁰ No obstant, respecte a aquesta darrera possibilitat, hem de dir que existeix una diferència de cota sensible entre l'hipotètic nivell de la pavimentació del porticat (aproximadament 62 msnm?) i el paviment de la canalització (60,38 msnm).

L'altre element d'interès documentat en aquesta intervenció és l'arc (UE 103), probablement de mig punt (l'extrem superior havia estat rebaixat per la construcció del paviment UE 102), que s'alçava en el punt de canvi de cota del paviment del solar. Malauradament, les circumstàncies de la intervenció no van permetre obtenir dades sobre la seva cronologia. En un moment posterior, l'obertura va ser condemnada amb l'erecció del mur UE 121 per tal de construir un cup cobert amb volta de totxo (UE 122).

VII. BIBLIOGRAFIA

- AQUILUÉ 1987
X. Aquilué: "Aportacions al coneixement de la Terrassa Superior de Tàrraco a l'època alto-imperial", *Butlletí Arqueològic*, èp. V, núms. 4-5 (1982-1983), Tarragona, 165-186

- AQUILUÉ 1992
X. Aquilué: *Relaciones económicas, sociales e ideológicas entre el Norte de Africa y la Tarraconense en época romana. Las cerámicas de producción africana procedentes de la Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*, "Tesis microfitxades" 1275, Universitat de Barcelona

- COSTA 1993
J. Costa: "Noves dades entorn al mur de pilastres de pilastres del Fòrum Provincial", *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, "DAC" 1, Tarragona, 191-193

- DUPRÉ/CARRETÉ 1993
X. Durpré/J.M. Carreté: *La "Antiga Audiència". Un acceso al foro provincial de Tàrraco*, "Excavaciones Arqueológicas en España" 165, Madrid

- LAUT 1992
A. Vilaseca/J. Diloli: *Excavacions a la Casa-Museu Castellarnau*, Memoria d'excavació inèdita

- MAR 1993
R. Mar: "El recinto de culto imperial de Tàrraco y la arquitectura flavia", *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, "DAC" 1, Tarragona, 107-156

- LÓPEZ 1993
J. López: "Excavacions al Pla de Sant Miquel", *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, "DAC" 1, Tarragona, 245-255

- PALMA 1956
A. de Palma de Mallorca: *Las calles antiguas de Tarragona (siglos XIII-XIX)*, Tom I
"Instituto de Estudios Tarraconenses Ramón Berenguer IV", Tarragona

- PALMA 1958
A. de Palma de Mallorca: *Las calles antiguas de Tarragona (siglos XIII-XIX)*, Tom II,
"Instituto de Estudios Tarraconenses Ramón Berenguer IV", Tarragona

- PONS D'ICART 1572
L. Pons d'Icart: *Libro de las Grandezas y Cosas Memorables de la Metropolitana, Insigne y Famosa Ciudad de Tarragona*, Lleida

- SALVAT 1959
J. Salvat: "La mansión de los Pons de Icart", *Diario Español* (26 d'abril de 1959)

- SÁNCHEZ 1956
J. Sánchez Real: "Hallazgos recientes", *Boletín Arqueológico*, fascs. 55-56, 87-90

- TED'A 1989a
Taller-Escola d'Arqueologia de Tarragona: *Un abocador del segle V dC. en el forum provincial de Tàrraco*, "Memòries d'Excavació" 2, Tarragona

- TED'A 1989b
Taller-Escola d'Arqueologia de Tarragona: "El foro Provincial de Tàrraco, un complejo arquitectónico de época flavia", *Archivo Español de Arqueología* 62, Madrid, 141-191

- Troballes 1921
"Trovalles", *Butlletí arqueològic*, èp. III, núm. 4 (1921) 103 ["Efemèrides Tarragonines, núm. 28"]

FITXES DE REGISTRE ESTRATIGRÀFIC

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	101
RELACIONS FÍSQUES					
Igual a		Composició			
Cobreix a		Descripció			
109	Cobert per	Rajoles i morter de calç			
Farceix a	Farcit per	Paviment de rajoles lligades amb morter situat en la part del solar que dona al carrer del Comte.			
Talla a	Tallat per	Interpretació			
Es recolza en	Se li recolza	Paviment actual de la vivenda número 2 del carrer del Comte.			
110 111 121					
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	102
RELACIONS FÍSQUES					
Igual a		Composició			
Cobreix a		Descripció			
	Cobert per	Rajoles i calç			
Farceix a	Farcit per	Paviment de rajoles situat en la part del solar que dona al número 12 de la plaça del Pallol. Està a una cota d'uns 2 metres per sobre del paviment UE 101.			
Talla a	Tallat per	Interpretació			
103 104		Paviment i preparació de paviment de la vivenda de la Plaça Pallol número 12.			
Es recolza en	Se li recolza				
110 111 112					
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	103
RELACIONS FÍSQUES					
Igual a		Composició			
Cobreix a		Descripció			
	Cobert per	Dovelles de pedra del Mèdol			
Farceix a	Farcit per	Arc de mig punt situat en la part central del solar, just en el punt on hi ha el canvi de cota dels paviments. Està tallat pel paviment UE 102, de tal manera que no conserva les dovelles superiors. A l'inici dels treballs marcava l'inici d'un cup modern.			
Talla a	Tallat per	Interpretació			
102		Arc de mig punt.			
Es recolza en	Se li recolza				
104 105	121 122				
Es lliura	Se li lliura				
	109				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	104
RELACIONS FÍSQUES			Composició	Morter de calç i pedres	
Igual a			Descripció	Mur fet amb morter de calç i pedra situat entre l'arcada UE 103 i les parets laterals de l'immoble. És de morter de calç amb pedres, sense que s'hagi pogut documentat perfectament el seu parament.	
Cobreix a	Cobert per				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per	102			
Es recolza en	Se li recolza	103 121 122			
110 111			Interpretació	Mur. Paret relacionada amb l'arcada UE 103.	
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.			Inv. Planim.		

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	105
RELACIONS FÍSQUES			Composició	Blocs de pedra del Medol	
Igual a			Descripció	Carreu de pedra calcària, de dimensions més grans que les pedres que formen l'arc UE 103 i que actua com a banqueteta de fonamentació. Associat a ella hi han altres pedres que actuen de reforç. Només s'ha documentat en un dels costats, lloc on es va realitzar un sondeig mecànic.	
Cobreix a	Cobert per	109			
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza	103			
106			Interpretació	Fonamentació de l'arc UE 103.	
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.			Inv. Planim.		

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	106
			Flonja	Marró	
RELACIONS FÍSQUES			Composició	Pedres i terra	
Igual a			Descripció	Nivell heterogeni format per pedres i terra.	
Cobreix a	Cobert per	105 125			
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza				
107			Interpretació	Possible nivell de colmatació o de farciment.	
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.			Inv. Planim.		

Sector <input type="text"/>	Datació <input type="text"/> - <input type="text"/>	Criteri Dat. <input type="text"/>	Textura Compacta	Color Groc	107
RELACIONS FÍSQUES			Composició Pedra del Mèdol titurada		
Igual a			Descripció		
Cobreix a 108	Cobert per 106	Nivell groc, fet de pedra del Mèdol triturada que s'ha identificat en la part inferior del sondeig mecànic realitzat en el solar. Té una potència mitja d'uns 10 cm.			
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza				
Es lliura	Se li lliura				
			Interpretació		
			Nivell de regularització de la plaça de representació.		
Inv. Foto. <input type="text"/>		Inv. Planim. <input type="text"/>			

Sector <input type="text"/>	Datació <input type="text"/> - <input type="text"/>	Criteri Dat. <input type="text"/>	Textura Compacta	Color Vermellós	108
RELACIONS FÍSQUES			Composició Margues		
Igual a			Descripció		
Cobreix a	Cobert per 107	Nivell de margues naturals.			
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza				
Es lliura	Se li lliura				
			Interpretació		
			Nivell geològic.		
Inv. Foto. <input type="text"/>		Inv. Planim. <input type="text"/>			

Sector <input type="text"/>	Datació <input type="text"/> - <input type="text"/>	Criteri Dat. <input type="text"/>	Textura <input type="text"/>	Color <input type="text"/>	109
RELACIONS FÍSQUES			Composició Morter de calç i pedres		
Igual a			Descripció		
Cobreix a	Cobert per	Mur de pedra, totxo i morter de calç que configura la paret de façana que dona al carrer del Comte. La relació amb els murs laterals és poc clara ja que no es va arribar a netejar la zona de contacte.			
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en 110 ? 111 ?	Se li recolza 101				
Es lliura	Se li lliura				
			Interpretació		
			Mur de façana del carrer del Comte.		
Inv. Foto. <input type="text"/>		Inv. Planim. <input type="text"/>			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	110
RELACIONS FÍSQUES					Composició Heterogènia Descripció Mur de composició variable i format, segurament, per diversos paraments que separa els solars número 2 del número 4 del carrer del Comte. En alguns punts s'observen filades de carreus de pedra del Mèdol. Interpretació Mur mitjaner amb la finca del número 4 del carrer del Comte i 10 de la plaça Pallol.
Igual a					
Cobreix a 115 116	Cobert per				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en 109 ? 113	Se li recolza 102 104 112 124				
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.			Inv. Planim.		

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	111
RELACIONS FÍSQUES					Composició Heterogènia Descripció Mur de factura heterogènia formada, segurament, per diversos paraments. En la part del solar que correspon a la plaça del Pallol no té fonamentació, sino que descansa sobre la UE 124. Té inscrit part d'una arcada, segurament apuntada (UE 123) i un pou, comunicat amb una possible cisterna, que era compartit per la finca veïna. Interpretació Mur de delimitació del solar.
Igual a					
Cobreix a 124 117 118	Cobert per				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en 109 ? 112 114	Se li recolza 101 102 104 121				
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.			Inv. Planim.		

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	112
RELACIONS FÍSQUES					Composició Descripció Mur fet amb morter, pedra i totxo que configura la façana que dona a la plaça del Pallol. No presenta fonamentació, ja que descansa directament sobre la UE 124. En la part central hi ha part d'un cup (UE 122) que el folra. Interpretació Mur de façana que dona a la plaça del Pallol.
Igual a					
Cobreix a 124 113 114	Cobert per				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza 102 110 111 122				
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.			Inv. Planim.		

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	113
RELACIONS FÍSQUES					
Igual a			Composició <i>Opus caementicium</i>		
Cobreix a	Cobert per		Descripció Estructura d' <i>opus caementicium</i> que configura una conducció d'aigua de secció rectangular. Sembla estar feta a sac i presenta una alçada màxima documentada d'un metre. Presenta un canal de 50 cm. d'amplada. Està seccionat i un dels laterals coincideix amb el mur de façana UE 112. En la part superior presenta un retall que bé podria ser un encaix. En la part inferior es conserven restes de la mitja canya.		
	110 112				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
	120				
Es recolza en	Se li recolza		Interpretació		
	115 116		Conducció d'aigua.		
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	114
RELACIONS FÍSQUES					
Igual a 113			Composició <i>Opus caementicium</i>		
Cobreix a	Cobert per		Descripció Estructura d' <i>opus caementicium</i> que configura una conducció d'aigua de secció rectangular. És la continuació de la UE 113, però documentat en el cantó sud del solar. Està en pitjor estat de conservació que la UE 113.		
	111 112				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza		Interpretació		
	117 118		Conducció d'aigua.		
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	115
RELACIONS FÍSQUES					
Igual a 117			Composició Morter de calç i cendres		
Cobreix a	Cobert per		Descripció Revestiment hidràulic de la conducció UE 113-114. Està format per una petita pel·lícula de cendres recoberta per un arrebossat de morter de calç. Es documenta en la UE 113.		
	110				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza		Interpretació		
113	116		Revestiment intern de la conducció UE 113-114.		
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	116
RELACIONS FÍSQUES					
Igual a 118					
Cobreix a 113	Cobert per 110				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en 115	Se li recolza				
Es lliura	Se li lliura				
		Composició <i>Opus signinum</i>			
		Descripció			
		Paviment de la conducció UE 113 format per una làmina d' <i>opus signinum</i> amb dues mitges canyes.			
		Interpretació			
		Paviment de la conducció UE 113.			
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	117
RELACIONS FÍSQUES					
Igual a 115					
Cobreix a	Cobert per 111				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en 114	Se li recolza 118				
Es lliura	Se li lliura				
		Composició Morter de calç i cendres			
		Descripció			
		Revestiment hidràulic de la conducció UE 113-114. Està format per una petita pel·lícula de cendres recoberta per un arrebossat de morter de calç. Es documenta en la UE 114.			
		Interpretació			
		Revestiment intern de la conducció UE 113-114.			
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	118
RELACIONS FÍSQUES					
Igual a 116					
Cobreix a 114	Cobert per 111				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en 117	Se li recolza				
Es lliura	Se li lliura				
		Composició <i>Opus signinum</i>			
		Descripció			
		Paviment de la conducció UE 114 format per una làmina d' <i>opus signinum</i> amb dues mitges canyes.			
		Interpretació			
		Paviment de la conducció UE 114.			
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura Compacta	Color	119
RELACIONS FÍSQUES			Composició	Pedres i morter de calç	
Igual a			Descripció	Farciment format per diverses pedres que està situat dins el retall UE 120.	
Cobreix a	Cobert per 112		Interpretació	Revestiment del retall UE 120.	
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza				
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	120
RELACIONS FÍSQUES			Composició		
Igual a			Descripció	Retall de planta quadrangular identificat en la conducció UE 113. Nomès s'ha pogut documentar en secció, i per tant no es pot definir si és contemporani a la conducció o no. Podria ser l'embocadura d'una conducció secundària o les restes d'un forat per tal de col·locar algún element.	
Cobreix a	Cobert per		Interpretació	Retall. Possible embocadura dins la conducció UE 113/114.	
Farceix a	Farcit per 119				
Talla a	Tallat per 113				
Es recolza en	Se li recolza				
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	121
RELACIONS FÍSQUES			Composició	Totxos, morter de calç i pedres	
Igual a			Descripció	Paret localitzada en la part central del solar, just en el punt on hi havia el canvi de cota. Condemnava l'arcada UE 103. Servia de mur de tancament del cup UE 122.	
Cobreix a	Cobert per		Interpretació	Paret interna del solar. Paret del cup UE 122.	
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza 103 104 110 111				
Es lliura	Se li lliura 101 102 122				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	122
RELACIONS FÍSQUES			Composició	Totxos, rajoles i morter de calç	
Igual a			Descripció	Cup que ocupava la meitat del solar, justament l'àrea més elevada. Estava feta amb totxos que formaven una volta de canó, parcialment enfonsada a l'inici dels treballs arqueològics. Es recolzava en l'arcada UE 103 i folrava la UE 124.	
Cobreix a	Cobert per		Interpretació	Cup modern.	
	102				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza				
110 111 103 104 121					
Es lliura	Se li lliura				
	124				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	123
RELACIONS FÍSQUES			Composició	Dovelles de pedra del Medol	
Igual a			Descripció	Part d'un brancal d'una arcada, segurament apuntada, que està dins la paret UE 111. Està format per diverses blocs de pedra de medol. Està netejat parcialment, raó per la qual nomès s'ha documentat la seva meitat occidental, però una observació del parament UE 111 sembla indicar que es conserva pràcticament sencer.	
Cobreix a	Cobert per		Interpretació	Restes d'un arc, segurament apuntat.	
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza				
	111 122				
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

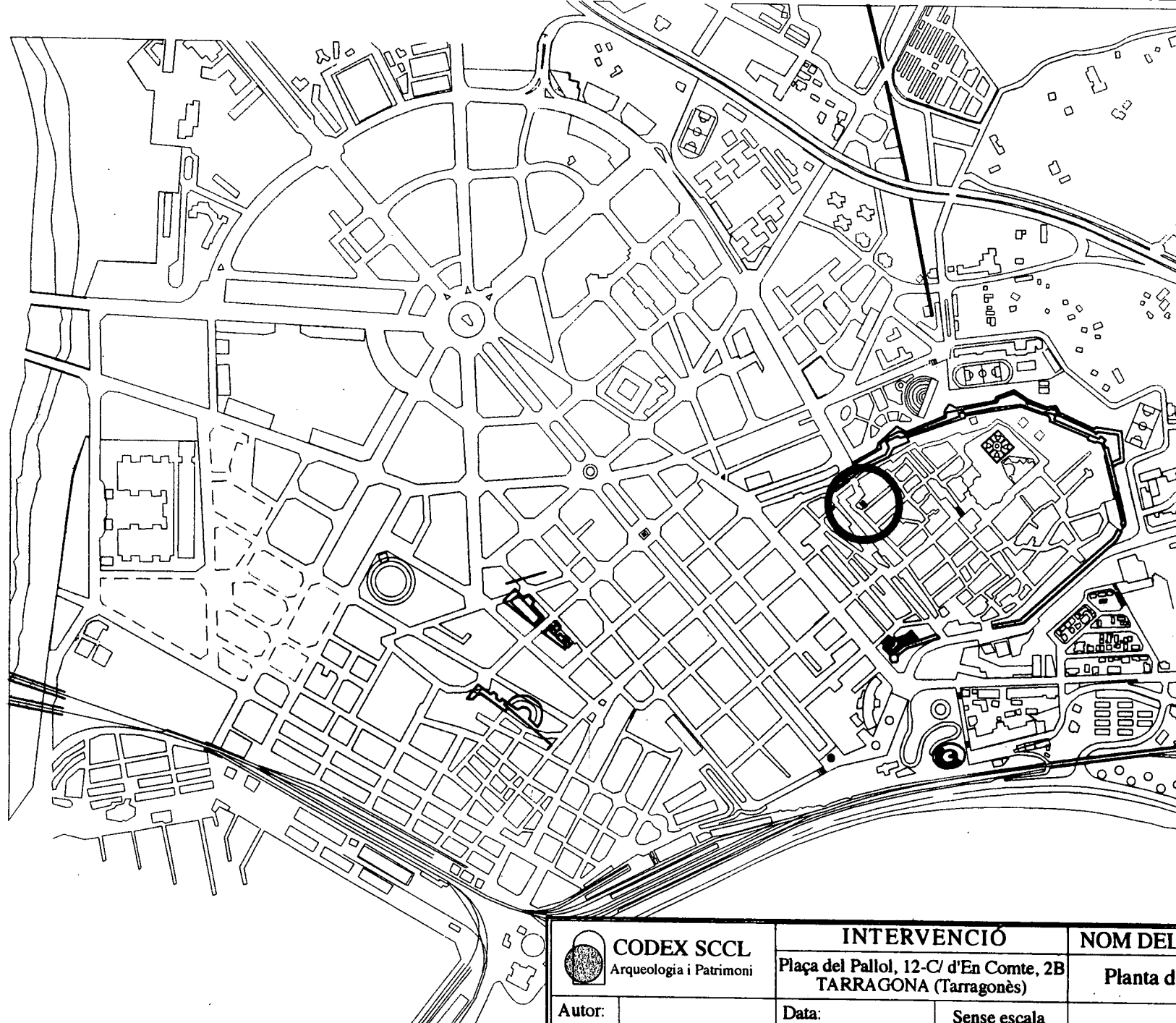
Sector	Datació	Criteri Dat.	Textura	Color	124
RELACIONS FÍSQUES			Composició	Pedres heteromètriques	
Igual a			Descripció	Nivell format per blocs de pedres heteromètriques i altres elements constructius, sense cap tipus de lligada. Es situa per sota els murs UE 111 i 112, sent posterior a la conducció UE 113/114, ja que en la part inferior d'aquesta s'observa, en el morter, senyals d'haver estat construïts sobre un nivell de terra. No hi ha cap pedra lligada amb el morter d'aquesta conducció. Sembla farcir un retall o forat de grans dimensions.	
Cobreix a	Cobert per		Interpretació	Farciment de pedres revestit formant el mur de fons del cup 122.	
	111 112				
Farceix a	Farcit per				
Talla a	Tallat per				
Es recolza en	Se li recolza				
123 113 114					
Es lliura	Se li lliura				
Inv. Foto.		Inv. Planim.			

Sector <input type="text"/>	Datació <input type="text"/> - <input type="text"/>	Criteri Dat. <input type="text"/>	Textura Flonja	Color <input type="text"/>	125
RELACIONS FÍSQUES			Composició Pedres heteromètriques i terra		
Igual a Cobreix a Cobert per 106 Farceix a Farcit per Talla a Tallat per Es recolza en Se li recolza Es lliura Se li lliura			Descripció <div style="border: 1px solid black; height: 100px; width: 100%;"></div>		
			Interpretació		
			Nivell de farciment heterogeni que cobria 106.		
Inv. Foto. <input type="text"/>			Inv. Planim. <input type="text"/>		

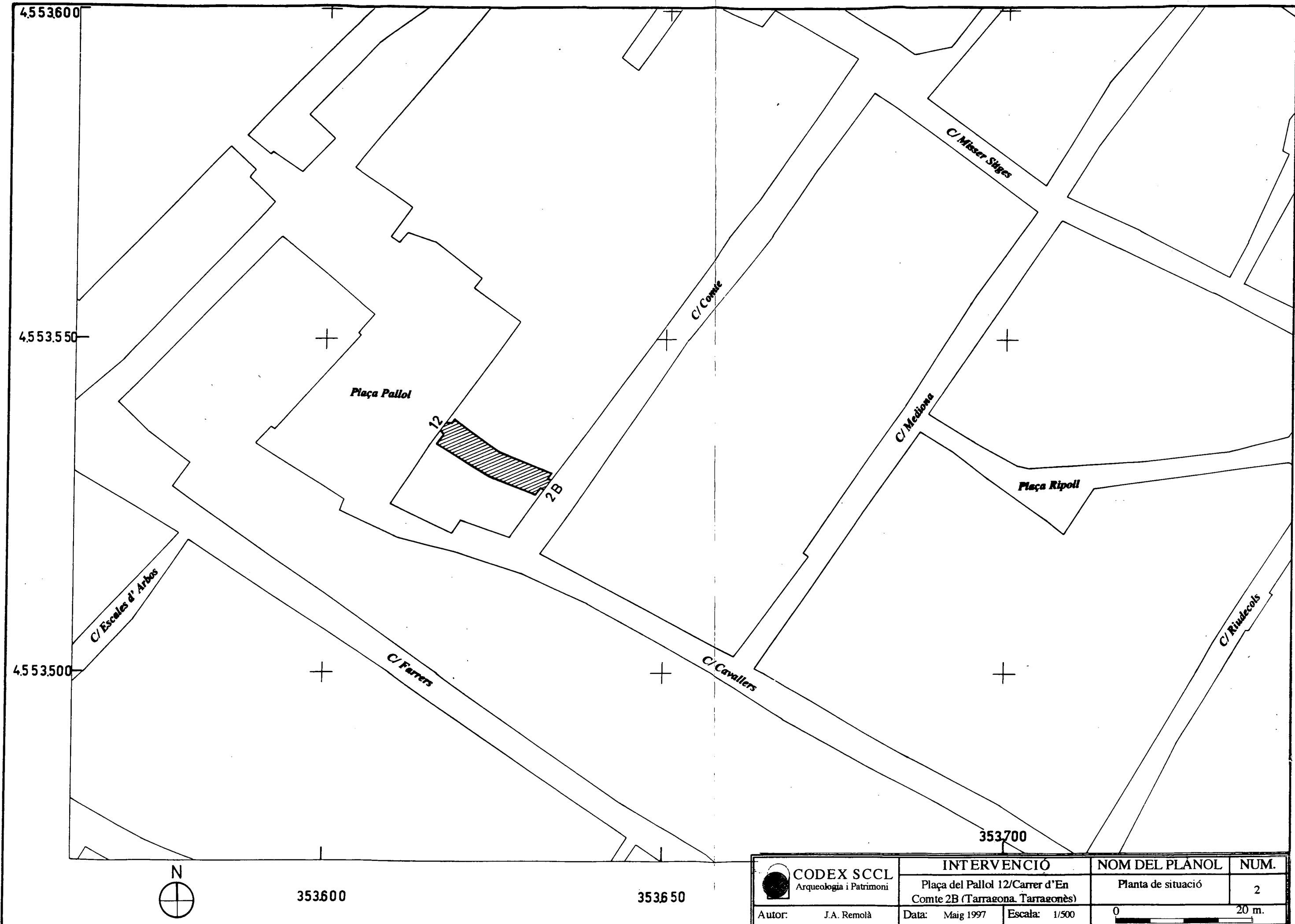
Sector <input type="text"/>	Datació <input type="text"/> - <input type="text"/>	Criteri Dat. <input type="text"/>	Textura <input type="text"/>	Color <input type="text"/>	126
RELACIONS FÍSQUES			Composició <input type="text"/>		
Igual a Cobreix a Cobert per Farceix a Farcit per Talla a Tallat per 113=114 Es recolza en Se li recolza Es lliura Se li lliura			Descripció Ocupava l'angle format pels murs 112 i 111. <div style="border: 1px solid black; height: 100px; width: 100%;"></div>		
			Interpretació		
			Fossa sèptica.		
Inv. Foto. <input type="text"/>			Inv. Planim. <input type="text"/>		

ANNEX PLANIMÈTRIC

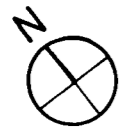
Núm.	Títol	UE	Escala
1	Planta de situació		
2	Planta de situació		1/500
3	Planta del solar		1/50
4	Alçat de l'arc 103 i el mur 104	102 103 104 101 111 110 105 125 106 107 108	1/20
5	Alçats de la canalització 113-114	113 114 115 116 112 117 118 119 120	1/20

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLÀNOL	NUM.
	Plaça del Pallol, 12-C/ d'En Comte, 2B TARRAGONA (Tarragonès)		Planta de situació	1
Autor:	Data:	Sense escala		

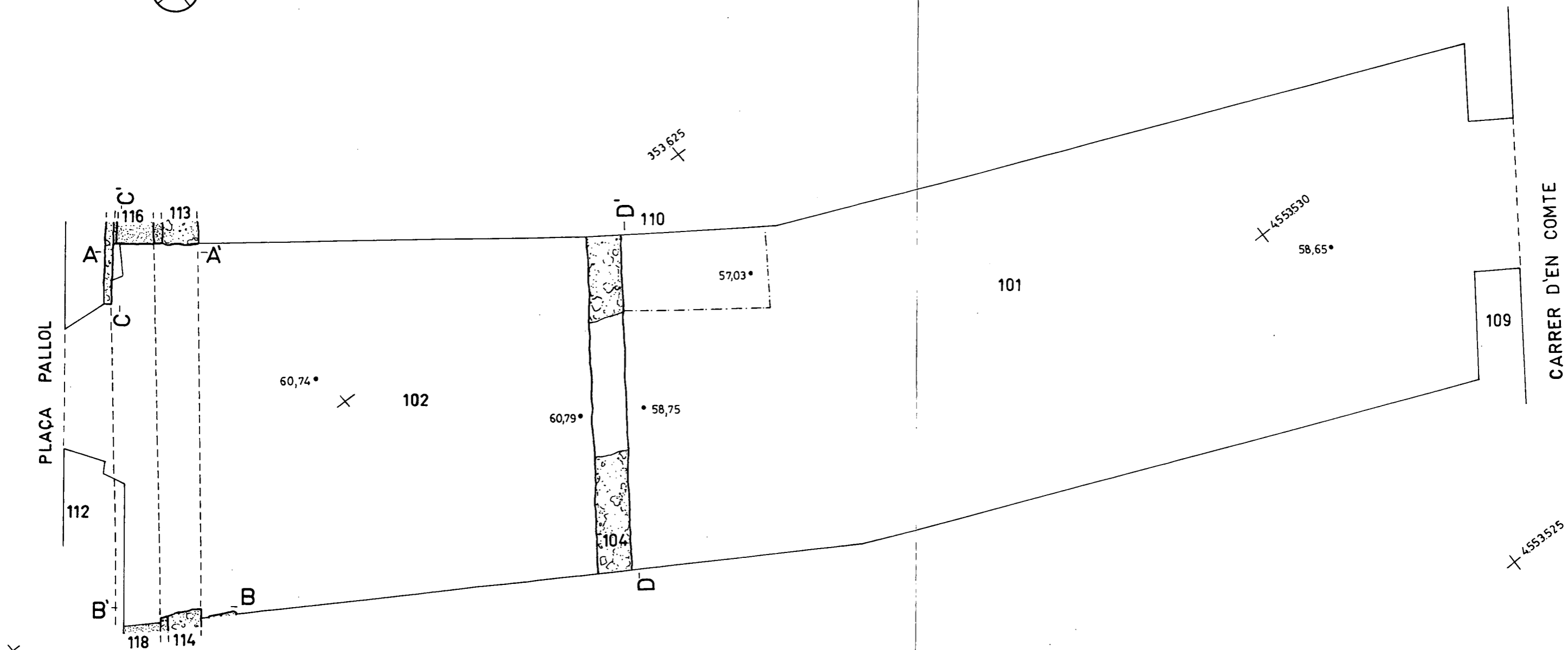

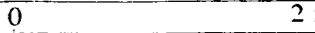
 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLANOL	NUM.
	Plaça del Pallol 12/Carrer d'En Comte 2B (Tarragona, Tarragonès)		Planta de situació	2
Autor: J.A. Remolà	Data: Maig 1997	Escala: 1/500	 0 20 m.	

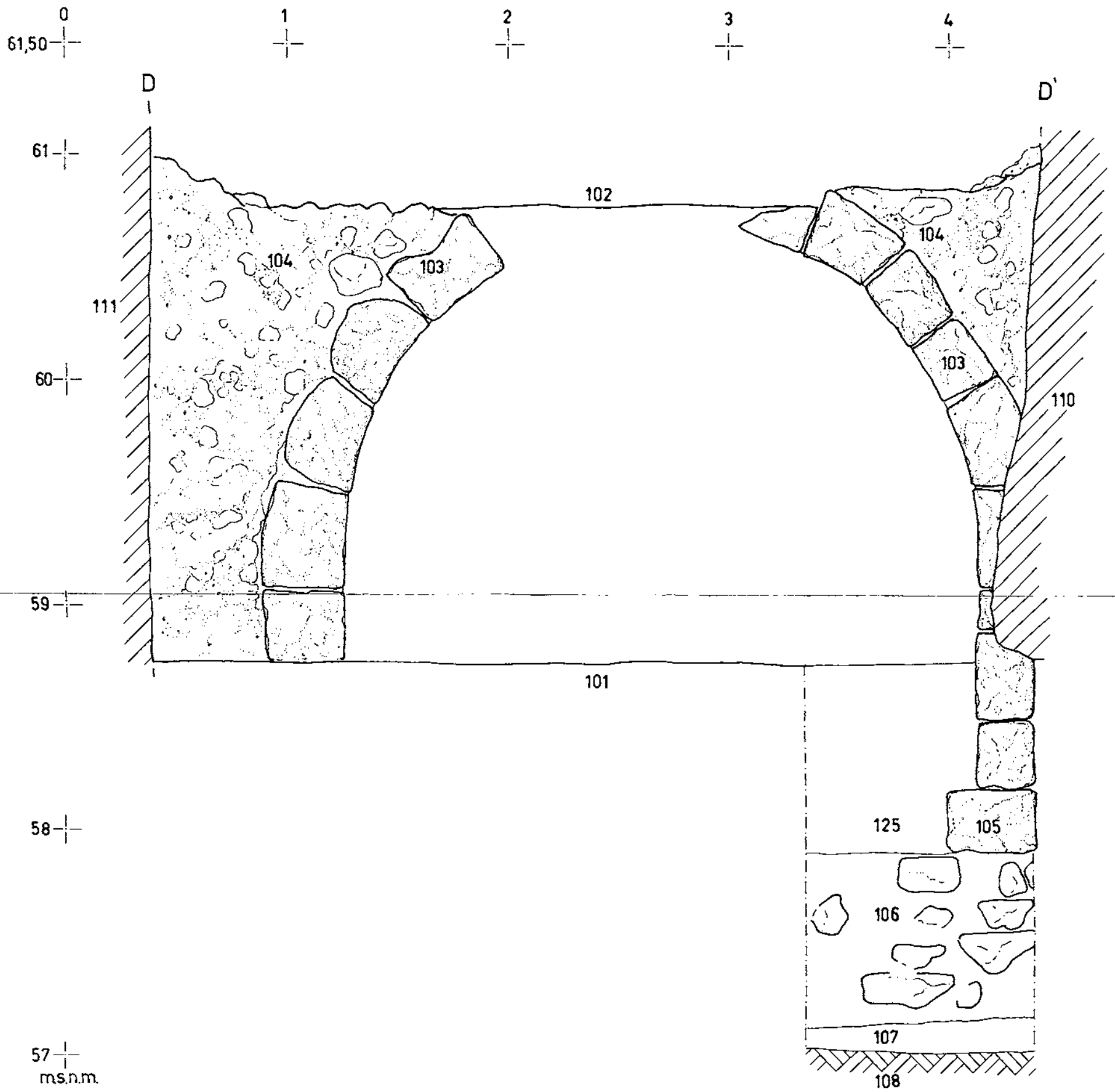

PLAÇA PALLOL

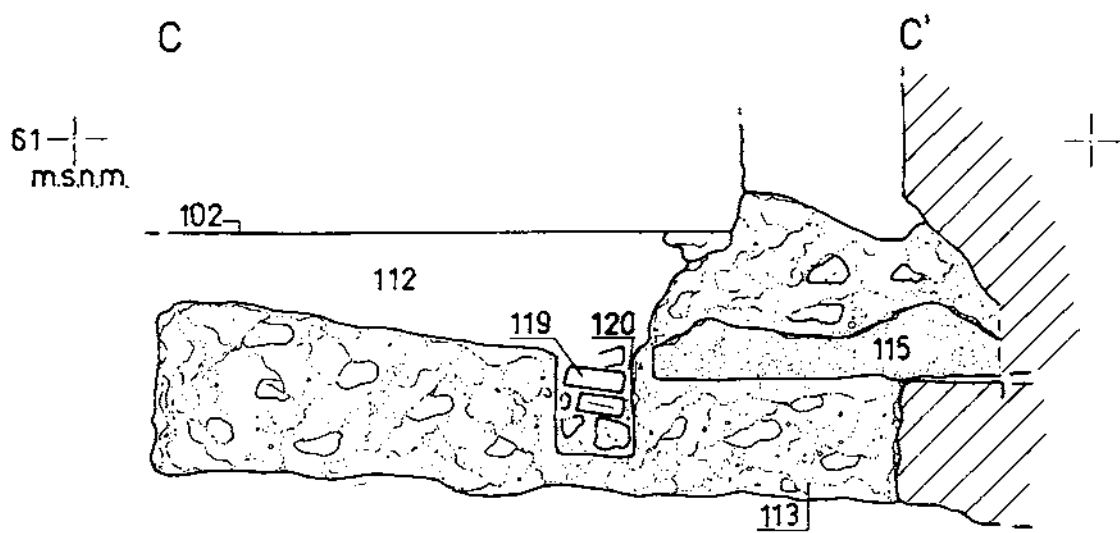
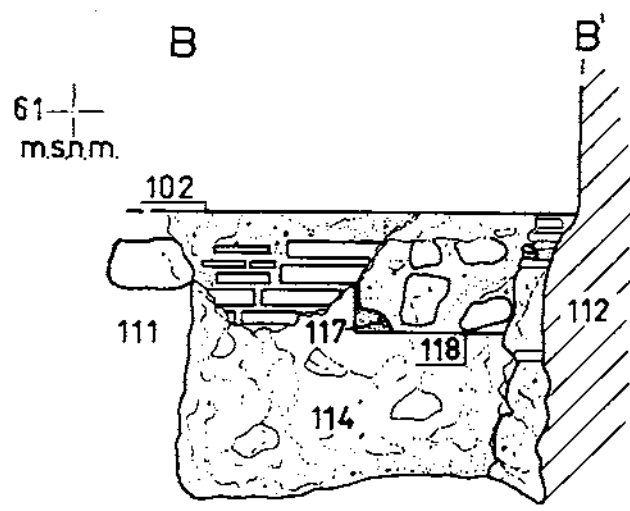
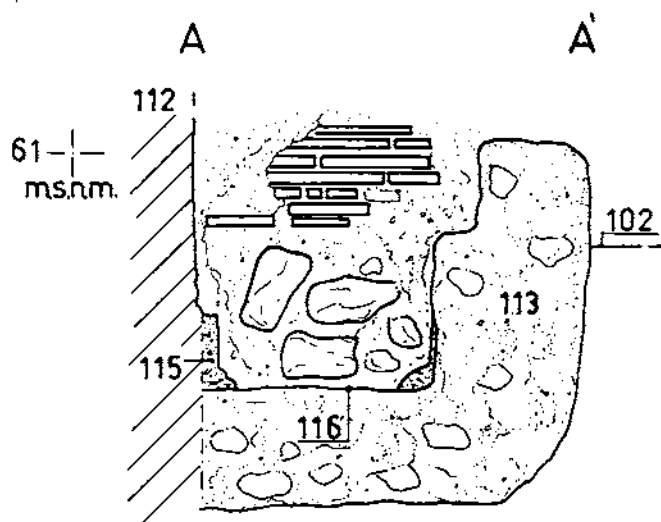
CARRER D'EN COMTE

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLÀNOL	NUM.
	Plaça del Pallol 12/Carrer d'En Comte 2B (Tarragona, Tarragonès)		Planta del solar	3
Autor: J.A. Remolà	Data: Maig 1997	Escala: 1/50	0 2 m.	

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLÀNOL	NUM.
	Plaça del Palloj 12/Carrer d'En Comte 2B (Tarragona, Tarragonès)		Alçat de l'arc 103 i el mur 104	4
Autor: J.A. Remolà/F. Palma	Data: Maig 1997	Escala: 1/20		

CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni		INTERVENCIÓ	NOM DEL PLÀNOL	NUM.
Autor: J.A. Remolà/F. Palma		Plaça del Pallol 12/Carrer d'En Comte 2B (Tarragona, Tarragonès)	Alçats de la canalització 113-114	5
Data: Maig 1997	Escaça: 1/20	0 1 m		